

Ög 54. Väversunda kyrka.

Pl. 26.

Litteratur: C. F. Nordenskjöld, Östergötlands minnesmärken (utg. av O. Frödin i Meddelanden från Östergötlands forn- minnes- och museiförening 1933–34, s. 217 f.)

Äldre avbildningar: Foto E. Brate (ATA); C. F. Nordenskjöld, Teckning a.a.

Nordenskjöld, som först iakttagit denna sten, fann den liggande på västra ringmuren, men sedan framflyttades den till kyrkan och ställdes utanför koret, lutad mot södra väggen. Numera förvaras den i vapenhuset. Den fragmentariska kalkstenshällen har blott två korta runstensgrupper bevarade:

auk : au... ... : sin

5

»... och Au... ... sin.»

Till läsningen: Brate läser r. 5 som **s** och ser därefter en fragmentarisk hst, men den böjda linje, som då uppfattas som den vänstra skänkeln av **s**-runan, synes vara en naturlig fördjupning utan förbindelse med den ristade linjen. Vad som är säkert ristat förefaller mig snarast tillhöra en **u**-runa.

Till samma gravvård ha möjligen hört två mindre bitar, den ena av måtten 0,34 × 0,38 m., nedan kallad 254, den andra av måtten 0,27 × 0,34 m., här kallad 54b.¹¹ Grytet i de smärre bitarna påminner mycket om materialet i den större hällen, tjockleken är för alla tre styckena densamma.

I anslutning till en iakttagelse av antikvarien Otto Janse, att i hörnet mellan **auk** och **au** den tillhuggna ytan kvarstår, antager Brate (i likhet med Janse), att stenen icke varit högre och finner denna höjd lämpa sig för en gavelhäll till den kista, vari Ög 55 ingått. Antagandet är såtillvida rimligt, som mörkningen av grytet i hällens nederdel visar, att stenen stått nedstucken i jorden till någon dm. under den ristade avdelningslinjen. Det synliga av gavelhällens huvuddel blir då ej högre än den förutsatta kistans sidohäll, och för att kunna fylla sin dekorativa uppgift och framträda ovanför kistlocket, måste gavelhällen antagas ha haft en rundad överdel. Emellertid är stenmaterial och huggningsteknik i Ög 54 och Ög 55 alltför olika, för att man skulle vilja gå med på det Janse-Brateska antagandet, däremot synes intet motsäga tanken, att den ena av de nyssnämnda ornerade kalkstensbitarna, nedan kallad 254, tillhört en sidohäll i den gravvård, vari Ög 54 ingått.

Då Ög 54:s inskrift nu synes börja med ordet **auk**, 'och', får man väl räkna med, att minnesmärket innehållit ännu en inskriftssida med textens början.

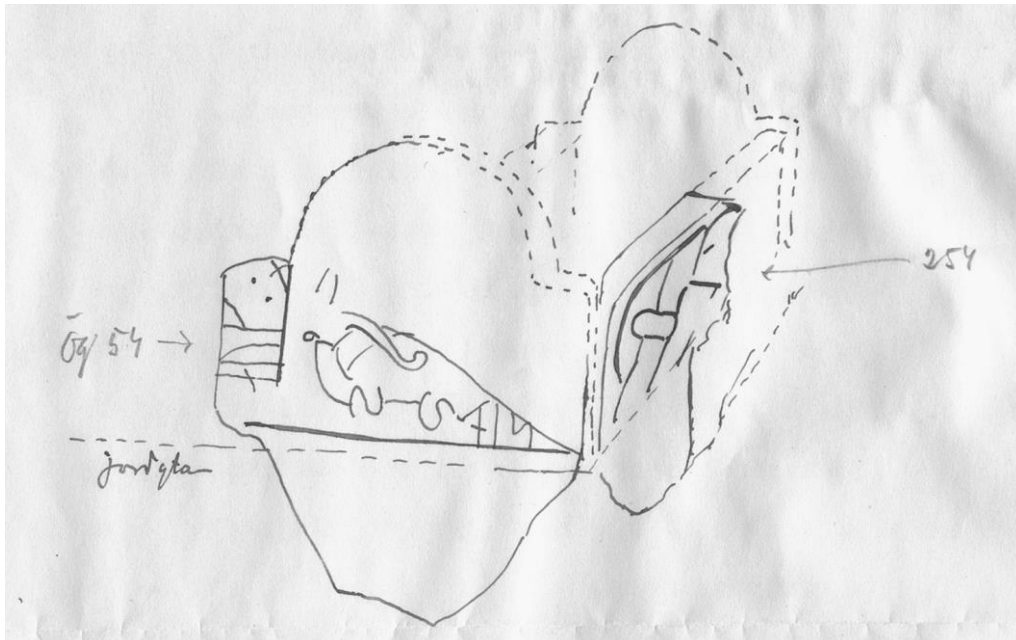

Fig. 62. Försök till rekonstruktion av gravkistan Ög 54. Förf.

¹¹ Med detta fragment avses säkerligen den sten som i Samnordisk runtextdatabas (2020) har signum Ög ATA322-4035-2011:17. Den stenen finns avbildad i H. Arbmans rapport dnr 4378/29 (ATA), se fig 65. Fragmentet hade fram till dess befunnit sig på kyrkogårdsmuren. Fragmentet finns även med på en bild av Nordén tagen 1946, se fig. 66. Dock saknas stenen på plansch 26. Måhända är »54b» fel för »254b».

Detta dokument ingår i en digital utgåva av Arthur Nordéns supplement till Erik Brates Östergötlands runinskrifter. Manuset avslutades 1947 och var tänkt att tryckas 1948. Utgåvan publiceras fritt tillgänglig på Internet.

Texten innehåller inte nyare litteraturreferenser än 1947 och tar ingen hänsyn till modern runforskning och måste därför användas med stora reservationer. Arbetet med utgåvan avslutades 2024-12-31.